

LA PUBLICITAT

REDACCIO I OFICINES
PASSEIG DE GRACIA, 31. BAIXOS.—TELEF 1431-A.

BARCELONA, dimecres, 27 de desembre de 1922

TALLERS D'IMPREMTA
CARRER DE BARBARA, 11 I 13.—TELEF. 1314

EDITORIAL

Relíquies del provincianisme

Per què alguns elements de Vilafranca del Penedès, la que té entre els seus fills il·lustres un Milà i Fontanals i un Torras i Bages, celebren amb extraordinàries manifestacions d'alegria una cosa tan menuda i passatgera com el nomenament d'En Salvador Raventós, vilafranquí, per al càrrec de governador civil de la província de Barcelona? Comissions que van a esperar el governador en una estació pròxima, y que el vénen a visitar a Barcelona; acord de felicitació pres per l'Ajuntament, unànime; rebuda solemne del senyor Raventós a la seva vila nadiua. És possible que hi hagi hagut domassos, i coets, i repicada general de campanes. Què és això, vilafranquins? Estem segurs que una bona part d'aquests no intervé en aqueixa glorificació d'un governador civil. Però el fet que hi hagi nombrosos vilafranquins que hi participen fa necessari cridar l'atenció sobre el caràcter exagerat, impropici i poc catalanesc d'aqueixes manifestacions.

No tenim el gust de conèixer el personatge. No tenim tan sols idea de les seves condicions intel·lectuals i morals. Tanmateix, per mica que valgui el nou governador, la designació per a aquest càrrec no afegirà gens de glòria a la seva vida. El creure que el nomenament de governador civil, ni que sigui de Barcelona, és una gran honor, constitueix una ingenuïtat. Pel palau barroc del Passeig de la Duana ha passat tota mena de gent; i quan havem vist una tal abundància de governadors ineptes, grotescos i porbrissos, no podem considerar que la designació per a aqueix lloc sigui, en si mateixa, un títol d'orgull ni diploma de mèrit.

La noble Vilafranca catalanesca té glòries molt més altes que la del nomenament d'un vilafranquí obscur i aclimatat a Madrid com a governador civil de Barcelona. Per poc que s'hi pensin, els regidors de Vilafranca i les Junes de les seves corporacions, es convencen que, verament, no n'hi ha per tant. Vilafranca pertany a un rang molt assenyalat entre les poblacions catalanes, i no li escau l'embadocar-se davant d'un governador civil.

Aquesta feblesa d'esperit és encara més de plànyer si es considera que el càrrec per al qual ha estat designat el senyor Raventós és un dels que més vivament i més directament recorden la submissió de Catalunya. Novament trobem a mancar aquella digna sobrietat dels catalans en el tracte amb les autoritats que representen el poder usurpador.

I que no se'ns digui que l'homenatge de Vilafranca no revesteix caràcter polític. Encara que es tregui de l'homenatge tota significació de partit, sempre resulta que se celebra el nomenament de governador civil, i això no pot acceptar-se. Els vilafranquins que, en el terreny particular, haguessin volgut felicitar l'amie o el país, en tenien prou amb una carta particular o amb una visita de compliment. La cosa que censurem, sobretot, és el caràcter públic de l'homenatge. Aquest farà somriure la gent de Madrid i farà avergonyir els patriotes, que han de veure en l'entusiasme excessiu d'una part dels vilafranquins una d'aqueixes relíquies provincianes que de la llarga època d'esclavatge conserven encara molts catalans.

DES D'ALEMANYA

El procés Harden

En un article aparegut durant la guerra, ple d'entusiasme i de fe, la cultura alemanya i d'atacs a la indiferència francesa davant les grans figures alemanyes (Nostrum, alemanys, coneixem Rosin, Goethe, Schiller, Schopenhauer, Nietzsche, Wagner, etc., etc.). Un article de guerra, en fi, Maximalien Harden, confessa un moment que la massa alemanya no té el gust, ni la sensibilitat de la gran massa francesa. Els grans homes, en canvi, va a dir, són entre nosaltres nombrosos i d'importància enorme dins la història de la cultura. La massa, en efecte, no té tota la sensibilitat estètica i moral que caldria, i que té, per exemple, la massa francesa. Recentment, recordava l'interessantíssim editor de la "Weltbühne" a propòsit del George Daudin, que en el temps del cas Dreyfus es discutia apassionadament a París com s'havia de representar aquesta obra, i comenta melangiosament: aquí tan poc ens preocuparia la cosa com a l'altra.

Aquestes dues opinions s'han confirmat, en efecte, aquests dies. S'ha vist el procés per la temptativa d'assassinat d'Harden, i malgrat que durant el procés s'han dit coses sorprenents, no sembla que l'opinió s'hagi començat gens ni mica.

Com és sabut, pocs dies després de l'assassinat de Rathenau, apareguen als diaris la nova que Maximalien Harden havia estat objecte d'una temptativa d'assassinat. Harden és avui un vell de seixanta anys. Trenta anys ha publicat la seva revista setmanal "Die Zukunft". Ha estat segurament l'escriptor polític alemany més llegit, tant a Alemanya com a l'estranger. El seu estil nerviós i enèrgic, i una habilitat polèmica formidable, l'han fet escollir al moment. Era un defensor eficaç (Bismarck ho podria dir) i un contrari perillós (Sudermann, que ha vist ensorrar-se el seu prestigi a dintre i a fora d'Alemanya gràcies a la seva polèmica amb Harden, en sap una sonada dels perills que té la seva enemistat).

Però, Harden, com tots els homes que deuen la fama a un estil personal, s'habituen a valorar més el seu estil que la veritat. No se preocupa coincidir amb els

mateixos. Surten a refilar la seva ària sense preocupar-se gaire de la lletra. Així, Harden. El que fullegi la seva col·lecció d'articles de la guerra se sorprendrà del canvi de to entre els primers articles i els apareguts durant les revolucions russa i alemanya i la pau. El que el sapiga defensor de Bismarck, l'autor de la llei contra el socialisme, s'estranyarà trobar-lo defensor del bolxevisme rus. El camí recorregut sembla excessiu i potser gosaríem a demanar algunes explicacions.

Darrerament Harden havia agafat un to que molestava els ultranacionalistes. El fet que Harden fos invitat per anar a Amèrica, els acabà d'indignar i decidiren "enllestir-lo" com deia elegantment un dels acusats fent una subtil distinció entre enllestir i assassinar.

El fet fou comès per junol. Harden en sortí amb una sèrie de ferides que posaren en perill la seva vida. "Die Zukunft" es continuà publicant, amb una petita interrupció, fins a fi de setembre. Des de fi de setembre, però, s'ha interromput la seva publicació fins al complet restabliment d'Harden. Si no tots els fins, doncs, almeys s'ha obtingut interrompre tot preparatiu de viatge a Amèrica i la publicació de la revista.

Dels autors materials de l'atemptat només se n'ha pogut trobar un; l'altre ha desaparegut. També s'ha trobat la persona que donà l'encàrrec d'assassinat-lo: un llibreter nacionalista que rebé a son torn l'encàrrec de Munich. Aquest ha estat condemnat a quatre anys de presidi; l'autor de l'atemptat a dos. Com es pot veure, les penes no poden ésser més suaus.

Però, tota la instrucció del procés i la vista han estat coses que a un altre país haurien provocat un escàndol. Ja Harden es queixà moltes vegades a la seva revista del poc interès que semblava haver-hi en trobar el criminal fugitiu. Després ha publicat una lletra en els diaris, dient que durant tota la vista no es va fer als acusats una sola pregunta que pogués encloure un càrrec. No semblava, diu, haver-hi interès en fer-los aparèixer culpables.

Però de més. El llibreter trans-

missor de l'encàrrec declarà que rebé ordres de Munich, de persones que coneixia perfectament, però que no volia dir qui eren. Altrament, a més dels diners, s'oferia als acusats, un cop aconseguit el fet, un càrrec de funcionari de l'Estat bavarès. Cal no oblidar que Baviera és el refugi de tots els nacionalistes i que l'especial constitució del Govern i del Parlament bavarès deixa a la sospita que no siguin persones purament privades les que hagin dat l'encàrrec. Malgrat això, o qui sap si a causa d'això, no aparegué mai durant el procés una sincera intenció d'anar fins els darrers orígens del crim.

Si es pensa que l'atemptat contra Harden ve després dels de Liebknecht, Rosa Luxemburg, Kurt Eisner, Haase, Rathenau, Scheidemann, tots persones de gran popularitat, sorprèn encara més la indiferència del poble alemany.

I és que no sembla que es moguin les masses a Alemanya pels res. Potser la guerra ha estat l'única moviment popular. El socialisme no ha arribat a la massa, malgrat la seva enorme força aparent. El socialisme el porten purament els funcionaris del partit. La revolució, tampoc, no fou cap moviment popular. No cal si no llegir en el llibre de Noske aquella pintoresca descripció de la revolució a Kiel quan Noske entrà a la ciutat en automòbil, amb un obrer a dalt de l'auto amb una bandera roja i cridant: "Visca la revolució", mentre els mariners es passejaven tranquil·lament agafats del braç de les minyones i tot just si es tombaven a veure qui era l'enèrgic que cridava.

Els temps actuals confirmen els mots que Goethe deia fa un segle: Els dirigents no reben del poble cap impuls a Alemanya. Viuen isolats l'un de l'altre; i tots de la massa. I és que perquè el poble agafi la sensibilitat fina, cal, com deia Goethe mateix, que ja no es tingui record del temps en què se'l podia anomenar bàrbar. Nosaltres, alemanys, afegim, som gent d'ahir, i podem passar encara un parell de segles abans que la gent agafi aquestes qualitats.

Mentres tant passaran casos com el procés Harden, i hi hauran unes quantes protestes isolades, però, el poble, la massa, no sentirà la necessitat de fer sentir la seva protesta.

JOAN CRENELLS

Berlin, desembre.

Full de dietari

Desil·lusió paladar

Ens passem un seguit de dies esperant l'hora solemne d'escometre la bèstia deliciosa que la tradició ha volgut associar a l'emoçió de Nadal. No és difícil endevinar que hem afluït el gall dindi.

Aquesta espera de vegades ve complicada amb un sentiment d'angúnia. La víctima ha entrat a casa nostra amb massa anticipació. Us l'han remesa per saldar un deute d'amistat o de gratitud; us l'han tramesa en paga d'un servei... Tant-se-val. El fet és que al cel obert o a la galeria, fermat per una pota, teniu al vostre gall dindi... Resulta un espectacle depriment. Ell, tal vegada no se n'adona; probablement no fa cap esforç per commoure-us. Però, què us diré? El seu posat és entristidor; aquella penjaralla anomenada moc, branda amb una irresistible melangia. Al seu voltant, hi ha un plat amb engrunes diverses; un tupí amb aigua; petites excrecències... Afegiu el glugu que engega de tant en tant i que té un regust funerari, francament descoratjador.

Signe que sigui, amb complicacions o sense, l'espera del dinar de Nadal és una espera importantíssima. No sempre acaba bé. Moltes vegades, més de les que caldria, el gall dindi no està al nivell de les nostres esperances. Una enquesta sobre aquest punt ens ho demostraria.

Generalment, les cases particulars no estan preparades per coure una bèstia grossa. Els falten atells, els falta l'escala de proporcions entre el greix i la carn, els falta foc. Sovint, el gall dindi—tan esperat!—resulta un menjar poc cuit i poc sucós.

Cal confessar-ho, tot extraient unes gotes amargants, tònyiques, ascètiques, del fons d'aquesta desil·lusió terrible.

CARLES SOLDEVILA

VOS, NACIONALISTA,
JA SOU SUBSCRIT A
"LA PUBLICITAT"?

NOTES D'ITALIA

Les lliçons de les "Memories" de Giolitti

(Del nostre redactor-corresponsal)

Acaben de veure la llum les "Memories de Giolitti", 2 vol. 615 planes, Fratelli Treves, Milano, 50 liras. Es llegeixen a crema dent, amb un interès que cap novella no pot superar. Estan escrites amb una naturalitat, amb una simplicitat i amb una senzillesa enormes, amb una naturalitat que només els que saben el que cosa escriure amb claretat amb to menor podran judicar. Les persones que no coneixen els clàssics italians, els que creuen que això d'Itàlia és una cosa dorada i falsa, purament, els que tenen encara el mal gust de boca de la lectura del D'Annunzio i de la insuportable retòrica feixista, que llegeixin les memòries de Giolitti i trobaran la deu pura d'aquest poble que els històrics de tots els temps s'han empenyat en fer grotesc, sense poguer-li llevar encara, malgrat el vestuari carnavalesc, la naturalitat del dolor.

Voldria assenyalar les "Memories" de Giolitti a tot el públic català perquè el llibre quedarà com un dels fonamentals de la nostra època i sobretot senyalar-lo als polítics joves de Catalunya que són els que un dia o altre donaran a Catalunya el govern que demana la terra o els morts. La nostra generació ha de fer el cop i per tant cal que es nodreixi de les grans experiències d'ambició i de passió política que han fet grans els pobles forasters, sobretot de l'experiència dels pobles que com Itàlia ha passat a través quatre dies de la mort a la vida mitjançant l'aplicació de totes les idees i de totes les ambicions sobre la carn viva.

La qüestió, estimats amics, és crear una passió catalana i no creure gens amb l'economia, perquè l'economia i el tècnic i l'estadístic són mentides i puns i boires més fredes que el glaç. La qüestió és donar tota la nostra confiança a un home que tingui fam de manar. Ni el fill de pis, ni el cocainoman, ni el tècnic, han tingut mai fam de manar i de dirigir. Giolitti ha tingut aquesta fam durant quaranta anys i per això ha manat. Aquesta fam es veu a les memòries i no perquè l'autor en parli, sinó que es veu per la manera com ha tractat Giolitti els seus enemics. Ha estat implacable, no els ha deixat respirar, ni dormir durant quaranta anys. Els ha tractat com si no existissin, que és la mena de tracte que han de tenir els grans polítics.

Això, naturalment, vol decisió i coratge i tenacitat. Els polítics joves catalans que no s'han pas distingit massa fins ara per tenir aquestes virtuts fonamentals, s'han de convèncer, però, que sense això no irem enlloc. Un polític no ha d'ésser un sentimental. Ni un superficial, ni un fantasiós, ni un home que s'emballa. La qüestió és arribar al fons de les coses, prendre una decisió i sapiguer passar per sobre dels morts. Aquí tenim Mussolini fet una eminència europea deixant enrera tres o quatre mil morts encara tebis. I és que la vida és així. Hi ha, naturalment, una moral, però això, estimats amics meus, és un diploma amb mare i vidre per ús exclusiu de les persones que com l'infrascrit no seran mai ires. I encara aquest diploma l'hauré de retirar si entrem, per exemple, en els afers o en el ram de la jurisprudència o en la poesia lírica.

El dia que a Catalunya surti un home amb prou ambició per fixar un termini a la independència nacional de Catalunya, aquell dia començarà de madurar la nostra independència. I el dia fixat serem independents i abans i tot! Tothom es riurà d'aquest home, sobretot els quatre idiotes que han parlat d'un seny català, d'aquest seny que ens ha fet més mal que una pedregada. Tots els pobles vius tenen el seny que poden i com més vius són més passió i menys seny tenen. El seny és cosa de la majoria, és a dir, de la massa morta. S'ha falsejat la història de Catalunya perquè es pot demostrar que el que ens ha perdut ha estat el seny. I el seny ens acabarà de perdre si en la política catalana hi predominen els elements anomenats econòmics. Coneixeu una cosa menys seriosa que l'economia? Coneixeu algun economista que entengui un borrall de economia? Coneixeu un tinglado més ben montat que el dels economistes? No veieu

el que passa amb les reparacions? No veieu el que passa en la situació general europea? Hi ha al món una cosa més absurda, més enormement absurda i més falsa que aquest règim de conferències internacionals a què els polítics dits econòmics han sotmès al món? En aquestes conferències es diu que els que no tenen un clau han de pagar i que els rics han de cobrar! Això com pot ésser? Si tot l'or del món, el real i l'imaginari és avui als Estats Units, qui ha de treure els diners sinó els EE. UU.? Per arribar a aquesta conclusió, han passat quatre anys i les grans eminenècies econòmiques han gaudit del màxim crèdit en els moments que la troca era més embullada, en els moments que el sentit comú els ha faltat especialment.

L'economia, la riquesa, no és més que un dels elements de la passió nacional, l'element inferior. Us diran que la pèrdua del mercat espanyol és el que impedeix la resolució del nostre problema nacional. Això és suposar que els nostres industrials i comerciants són més ineptes del que són en realitat. Però jo crec que en el moment de la dificultat la seva imaginació i tenacitat respondrà. És el seu interès. Més dificultats que a la indústria de la meua terra, que és la suera, és difícil que li pervinguin a la indústria ben peixada de Terrassa i Sabadell. I bé. Ara, a la meua terra, com que el negoci dels taps ha anat molt de cala baixa, miren de produir walters de suro. Demà, si això no resulta, faran rellotges de suro o bombetes elèctriques de suro. La qüestió és tenir fam d'ésser milionari. Quantes persones hi ha a Catalunya que senten la veritable elshggyv-(cql, -odoumzjo) ychog passió del diner, que no és precisament la passió de tresorejar, sinó la del pur joc econòmic? Si poguéssim canviar la cinquantesena de poemes joves i vells de Jocs Florals que corren per Catalunya amb una mitja dotzena de xicotets disposats a ésser milionaris, sense deixar d'ésser separatistes, tindríem la partida guanyada.

Tenir fam de manar, voler ésser alguna cosa—aquesta és la lliçó que Giolitti, en les memòries de la seva vida, tan plena d'història universal, dona als homes joves i apassionats. Tota la seva vida anecdòtica no és més que una servitud d'aquella seva fam. Fill de pàgodes alpins, nascut en aquest Piemont de llarga tradició liberal i democràtica, sembla haver derivat, d'aquests dos fets, les directives de la seva política. El seu caràcter us el donaran les predileccions de la seva joventut, estudis històrics i lectura de novel·les històriques, cap simpatia per l'estudi gramatical de les llengües mortes i vives, odi a les matemàtiques, horror a les novel·les de passió i d'intriga. Després, burdèrata, burdèrata sentint la passió del paper segellat fins a quaranta anys, i de quaranta a vuitanta, el polític italià més important de l'època i el més fort, després de Cavour, de la

Tercera Itàlia. I en aquests quaranta anys, tota la política europea a la mà i en l'interior l'enorme ebullició italiana enmarcada en el naixement del socialisme i en l'ocupació de les fàbriques. I la guerra de Líbia i la guerra europea i Fiume, al mig.

Per tothom han d'ésser les memòries de Giolitti de gran profit. Giolitti és un dels homes que més ha treballat i que més ha viscut de la nostra època. A més a més ha sabut explicar la seva vida amb gran naturalitat i sencillesa. I lliçons així no se senten pas a la Universitat, ni a la de Barcelona, ni a la d'Upsala.

JOSEP PLA

Milà, desembre.

LA POLITICA

El dia 31 de desembre del corrent any, a les dues de la tarda, tindrà lloc al local del Casino Caldense, de Caldes de Montbui, un Gran Miting d'Afirmació Nacionalista, en el qual hi parlaran diferents elements del nacionalisme radical català.

Els que dirigiran l'ur paraula a l'acte patriòtic del diumenge, al poble de Caldes de Montbui, no aniran pas a pidolar un vot electoral ni a fer-hi propaganda política; només hi aniran a fer soldats per a defensar la Pàtria nostra, la qual a no tarda serà lliçada a la lluita per a defensar la seva llibertat. Per tant, els oradors aniran a aclamar el tema de Catalunya, Catalunya i Catalunya.

CARTA D'EN ROMANONES

Al telegrama que la Junta del Partit Liberal Autonomista remeté al comte de Romanones amb ocasió d'entrar a formar part del Govern d'Espanya, l'esmentat polític ha contestat la següent lletra:

Senyors Josep Grañó i Enric Anglada.—Distingits amics: Rebo l'ur afectuós telefonema del 15 i els dono les gràcies més expressives, pregant-los que les extenguin a tots els senyors que componen aqueixa Junta, per l'ur sincera felicitació amb motiu de la meua designació per aquest càrrec. Amb molt de gust m'interessaré en favor de les aspiracions de què em parlen i els saluda afectuosament son atent amic, a. s. q. e. l. m. El comte de Romanones.

L'HOMENATGE A PASTEUR

París, 26. — Avui es celebrà a la Sorbona, sota la presidència del ministre d'Instrucció pública, una gran manifestació organitzada per l'Associació general d'Estudiants de París amb motiu del centenari de Pasteur. Hi prengueren part personalitats eminents de l'Institut Pasteur, de la Universitat de París, i alumnes dels col·legis i liceus parisienses.

La qüestió de la llengua

Els presidents de les nostres entitats capdals culturals, científiques i econòmiques, que fa poc es dirigiren a una superior autoritat de la jerarquia eclesiàstica, amb referència a fets esdevinguts en alguns bisbats de llengua catalana, han rebut d'ella una contestació d'alta complacença.

ACCIÓ CATALANA

Quart Aplec Comarcal a Tarragona

Diumenge, dia 31 de desembre:

VETLLADA EN HONOR D'EN JAJOINT VILOSA, GOVERNADOR DEL CAMP DE TARRAGONA, EXECUTAT A CAMBRILS L'ANY 1640: EXPLICACIÓ HISTÒRICA D'EN ROVIRA I VIRGILI. LECTURA DEL POEMA D'EN VENTURA GASSOL DEDICAT A VILOSA.

Dilluns, dia 1 de Gener:

GRAN MITING AL COLISSEU MUNDIAL. ORADORS:

Bofill i Matas
Martí Esteve

Rovira i Virgili
Ventura Gassol

Gaseta local

OBSERVATORI METEOROLÒGIC DE LA UNIVERSITAT DE BARCELONA
Dia 26 de desembre de 1922.

Hores d'observació: 7, 13, 18
Baròmetre a zero i al nivell de la mar, 763.6; 764.4; 764.2.
Termòmetre sec, 5.3; 11.6; 9.3.
Termòmetre humit, 4.0; 8.0; 5.9.
Humitat (centèsimes de saturació), 80; 88; 87.
Direcció del vent, WNW; SSVV; VVVV.
Velocitat del vent en metres per segon, 5; 3; 2.
Estat del cel, quasi seré; núvolos; quasi seré.
Classe de núvol, stratus-cumulus, cirrus; cirrus-stratus; cirrus-stratus.
Temperatures extremes a l'ombra
Màxima, 13.7.
Mínima, 4.8.
Mínima arran de terra, 3.0.
Oscil·lació termomètrica, 8.9. Temperatura mitjana, 9.3.
Precipitació aigua, des de les 7 hores del dia anterior a les 7 hores del dia de la data, 0 mil·límetres.
Recorregut del vent en igual temps, 95 quilòmetres.
Observacions particulars boira al matí.

LA PUBLICITAT

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ
Barcelona: Dues pessetes cada mes. Catalunya, Espanya i Portugal, 7.50 pessetes tres mesos; 15 els sis idem; 30 un any.
Unió Postal: 25 pessetes tres mesos; 50 els sis; 90 un any.

La Companyia de F. C. a M. S. A. ens ha comunicat que el dia primer de gener vinent s'inaugurarà el nou edifici que ha bastit al Baixador del Passeg de Gràcia, tocant al carrer de Claris, el qual serà exclusivament destinat a la sortida de viatgers des dels molins a l'exterior. L'edifici amb façana al Passeg de Gràcia s'utilitzarà només per a la davalada als molins; com fins ara, s'hi farà el despatx de bitllets.

CARTUJANO
Vi blanc, 0.85 amp. lit.
Cellers ARNO & MARISTANY

RESTAURANT ROYAL
Saló de Te
cada dia te donant de 5 a 3/4 de 8 i dinar a l'americana de 9 a 12.

El Gremi de Professors Particulars de Catalunya concorrerà, demà, dijous, a una reunió de Regimen, que es dirà a dos quarts de nou a la Catedral, en sufragi dels associats difunts, reunint-se seguidament el Gremi als Claustres de dita Basílica d'Alta Major, per anar a visitar corporativament les obres del Temple Expiatori de la Sagrada Família.

CASA
Pantaleoni Gms.

ACTUALMENT REGEIXEN
A TOTES LES SECCIONS
Notables rebaixes
13, Portaferrissa, 13

Llibres i joguines instructives.
Llibreria Subirana. Portaferrissa, 14.

REIS el llibre és el millor present. Llibreria Subirana

Els firaires que tenen parades per Santa Lúcia i per Sant Tomàs, alarmats per les intencions que atribueixen a l'Ajuntament de fer el seu treball

DINOCLES - GAFES - LENTES - MUNTURES
GRANS ESTOCS :- EXECUCIO RAPIDA I ECONOMICA DE LES FORMES DELS SENYORS MEYGES OOLISTES
ES GRADUADA GRATUITAMENT LA VISTA
METRON - Plaça de Catalunya, 17

Impermeables Anglesos marca EL GALLO
(La primera del món)
de la casa Chas Macintosh & Co. Ltd de Manchester (Anglaterra) concessionaris exclusius per a Espanya
PACAREU SERIÀ I VALLS
Balmes, 18 (esquina Corta)
Creadors de les peces de dos usos "DOS EN UNO" aquestes peces poden usar-se indistintament com abrics de pany i com a impermeables, sempre perfectes de totes dues cares.
CAPES PER A NENS, IMPERMEABLES PER A SENYORA en Encerlat, Seda i Goma, Gabardines per a senyor. Especialitat en la mida. Promptitud en els encàrrecs. Preus de Fàbrica.
OBSEQUIS. — Els fem a tots els compradors amb motiu de la inauguració de la secció de Detall, qui tindrà lloc avui, dimecres, dia 27.

a una altra banda lluny dels llocs tradicionals, han nomenat una Comissió per evitar-ho.
La dita Comissió ens ha assabentat que admet adhesions i escolta iniciatives dels que siguin interessats. (Tàpies, 22.)

icente Ferrer y Compañía
Plaça Catalunya, 12. Tel. 112 A.
Llard pur, lluna d'1 quilo 2.90
Llonganissa extra, quilo a 11
Preus excepcionals, degut a importacions i oportuns ajustos a l'arredada fàbrica
SIBERIA-VICH

JOIES VERITABLE OCAIO
objectes usats de totes classes
Preu fix. Tallers, número 41

El dissabte passat visità les obres del Temple de la Sagrada Família, el Col·legi del Salvador, dirigit per En Constantí Scarpallonga. Els alumnes i els mestres assistiren a la santa missa, reunint-se després a l'explanada, on començaren les explicacions de les obres en projecte i en executió.
Diumenge assistiren a una conferència dedicada a les obres del Temple de la Sagrada Família, sobre el terreny on s'enlairen, la Unió de Professors Particulars del districte universitari de Barcelona. Els concurrents quedaren molt complaguts.

Fundes per a Ballestes
les protegeixen i donen millor suspensió. ABADAL, Aragó, 239

CORDILLERA
Vi blanc, 0.75 amp. lit.
Cellers ARNO & MARISTANY

Per a primers de gener, l'Ateneu Empordanès organitza una conferència amb projeccions, que serà una excursió per la Costa Brava. Els positius són obra de l'excellent artista palamosí En Joan B. Camós.

VAIXELLES I CRISTALERIES DE TOTES CLASSES
Jocs de cafè te i objectes per a presents. Espléndid assortiment
MARISTANY I CASALS
7, Plaça Santa Anna, 7

A la Federació Sindical d'Obrers (Alt de Sant Pere, 18), queda oberta, fins al 6 del pròxim gener, inclusiu, l'exposició dels treballs realitzats a les dues escoles durant el finit curs. Visible de deu a dotze i de cinc a nou.

JOIES VILANOVA UNO, 6
Per al millor obsequi

Aparells fotogràfics
Cinemes per a la família
Joguines instructives,
Visiteu els magatzems
GUYAS - Portal de l'Àngel, 11

L'Oficina Tècnica de Comptabilitat es dedica a l'organització, obertura i tancament dels llibres de Comptabilitat de Comerciants i de tota classe de Societats segons la nova llei d'utilitats, Escudellers, 20, primer, segona.

TOC Catarres, Retredats, Bronquitis, cròniques, es curen ràpidament amb l'Elisir Gomenol Climate.

POMELLISTES I FUT-
COLISTES PETITS, ja han arribat els vostres mocadors.
Els trobareu: Llibria, 2, a xamfrà plaça Urquinaona.
Magatzem de brodats i puntes.

Fàbrica d'Orfebreria
Articles per a presents i festa
Vendes al detall
Preus sense competència
4 - Portaferrissa - 4

Comercial

Mercats
SUCRES

Sense arribades i amb poca variació en els preus, habent decaigut la gran activitat d'operacions que es van fer a l'apropar-se aquestes festes.
Mel, de 156 a 158.
Terciat, de 165 a 167.
Centrifuga de remolatxa, de 158 a 159.
Turbinat de Cuba, a 000.
Centrifuga de Cuba, de 165 a 170.
Blanc de Java, de 166 a 168.
Blancilles, de 170 a 172.
Blancs primera refinats, de 173 a 178.
Tarrós P. G. Aragó, de 176 a 178.
Idem P. G. Andalusia, de 183 a 185.
Pilsens, de 188 a 190.
Tallat, de 200 a 207.

CAFES
Continuen en plena Wpoca de més gran consum i els preus fermes en tots els mercats, cotitzant-se al nostre com segueix:

Moka llegitim, de 610 a 620.
Semi-Moka, Barrar i africans, de 580 a 590.
Puerto Rico Caracolí, de 600 a 610.
Idem Yauco especial, de 595 a 595.
Idem idem f. superior, de 570 a 580.
Idem idem Hissenda, de 540 a 550.
Caracs sense esclotolla i altres, de 550 a 560.
Trillats extra, de 515 a 525.
Puerto Cabello i altres, de 510 a 520.
Santos nominal, de 000 a 000.
Pelebang, de 475 a 485.
Pasillas, de 455 a 465.
Per pessetes els 100 quilos.

CACAUS

Sense noves arribades d'aquest gra es va operant continuament amb poca variació en els preus indicats, o sigui:
Guaiquil Arriba, de 370 a 380.
Idem Belao, de 355 a 365.
Fernando Poo 1 de 330 a 345.
Idem idem 2, de 320 a 330.
Idem idem 3, de 300 a 310.
Idem idem 4, de 280 a 290.
Caracs 1, de 485 a 495.
Idem 2, de 430 a 440.
Preus per pessetes els 100 quilos.

PEBRES

Singapore Blanc, a 660.
Idem negre, a 550.
Panang i Tellicherry, a 575.
Tabaco o Jamaica, a 570.
Preus per pessetes els 100 quilos.

CHAVES I PUIGERT S. en C.
Negoçiem tota els coupons vanciment 1 gener pròxim.
Rambla del Centre, número 6
Telèfons 1230-1231 A

Aunncis Oficials

TENERIA MODERNA FRANCO-
ESPANYOLA
Societat Anònima

Vencent el dia 30 del corrent mes el cupó número 3 de les obligacions hipotecaries 7 per 100 d'aquesta Societat, es fa avinent als seus possessors que, des de l'esmentat dia podran fer efectiu el dit cupó a les oficines de la Banca Arnús, Successora d'Elvarist Arnús (casa central), i a la del Banc Urquijo Català.
Barcelona, 21 d'octubre de 1922
L'administrador-delegat: Enrie Rouquier.

Secció Marítima

Moviment marítim
Valxells entrats

Vapor espanyol "Rey Jaime II", de Mahó, amb càrrega general i 19 passatgers. Amarrat moll de Muralla. Consignatari, Amengual.
Vapor espanyol "Ampurdanés", de Padamós, amb càrrega general. Amarrat moll d'Espanya W. Consignatari, Enrique Freixas.
Vapor espanyol "Tirso", de Cartagena, amb càrrega general i 59 passatgers. Amarrat moll d'Espanya W. Consignatari, Ramon.

Goleta espanyola "Comercio", de Sant Feliu, amb càrrega general.
Vapor espanyol "C. Sorni", de València, en llast. Amarrat moll d'Espanya N.E. Consignatari, Companyia Transmediterrània.
Vapor espanyol "Mallorca", de Palma, amb càrrega general i 28 passatgers. Amarrat moll de les Drassanes. Consignatari, Companyia Transmediterrània.

Valxells despatxats

Vapor espanyol "Manuel Calvo", amb càrrega general, cap a Veracruz i escales.
Pailebot espanyol "Pedro Comte", amb càrrega general, cap a Màlaga.

Valxells sortits

Vapor anglès "Ottoburn", amb càrrega general i trànsit, cap a Màlaga.
Vapor espanyol "Villarreal", amb càrrega general, cap a Cartagena.

Vapor espanyol "Canalejas", amb càrrega general, cap a València.
Vapor espanyol "Santa Rosa", amb el seu equip, cap a la mar.
Vapor espanyol "Rey Jaime II" en llast, cap a Mahó.

Vapor espanyol "Rey Jaime I", amb càrrega general, cap a Palma.
Vapor italià "Orient", amb càrrega general i trànsit, cap a Liaboa i escales.

EL SENYOR

En Pere Llacuna Bernadas

Caixer i apoderat de la casa SOBRINOS DE JUAN BATLLO
HA MORT A L'EDAT DE 61 ANYS
havent rebut els auxilis espirituals
(A. S. C.)

La seva esposa Josefa Prieto Espinàs, fills Dolores i Pere, mare política, germans, ties polítiques i família tota, i la raó social "SOBRINOS DE JUAN BATLLO", en assabentar els seus amics i coneguts de tan irreparable pèrdua, els supliquen que li tributin un record en les seves oracions i que se serveixin assistir a la casa mortuòria, carrer de Bailèn, 18, avui, dimecres, 27 del corrent, a les onze, per acompanyar el cadàver a l'església parroquial de Sant Pere de les Puel·les i després al cementiri del Sud-oest.

Barcelona, 26 de desembre 1922.

No s'invita particularment.

URALITA

**PER A COBERTES
PER A RECOBRIMENTS**

Xapa Ondulada Canaleja
tamany 114 x 185 cm.,
i 75 x 120 cm.

Plaques "A" de 40 x 40 cm.
Xapes "B" per a recobriments:
tamany 120 x 120 cm.
120 x 100 i 120 x 250 cm.

Uralita, S. A.
MADRID - LLEIDA - VALÈNCIA - SEVILLA - SALAMANCA
CENTRAL: BARCELONA
Plaça A. López, 15
Telèfons: A 1646, A 843

Consultori Cirurgià. Malalties de la dona. Vies urinàries. De 11 a 1; 4 a 6. Ec. 6 a 8. Fontanella, 15, primer.

Gran fàbrica DE CURTITS

Antoni Catarinen

Telèfon 523

Especialitat en crupó per a corretja, solsi palmilles

ARENY DE MAR

Fàbrica de Productes Ceràmics

Rajoles de València i articles de construcció

Casimir Vicens

Despatx: Tallers, 72
Telèfon A. 6090

Fàbrica: Carrer Benavent (pròxim a la Travesera de Sans)

BARCELONA

Licor del Polo

Excel·lent dentífic de gran poder antisèptic. El seu ús constant assegura una formosa i sana dentadura. Mig segle d'èxits

Toribi Pobra Cañellas

HA MORT A L'EDAT DE 68 ANYS
havent rebut els Auxilis Espirituals
(A. C. S.)

Els seus afligits esposa Dolores Jou, fills Josep Maria, Loreto, Carles, Enric, Sch. P. Pvre.; Toribi (absent); i Jaume, fill polític Josep Oriol Pons, nets, germans, germans polítics, nebotes, cosins i parents tots, participen als seus amics i coneguts tan dolorosa pèrdua, els preguen una oració pel difunt i els estimaran que vulguin assistir a la casa mortuòria, carrer de Bilbao, 197, demà, dijous, dia 28, a les deu del matí, per acompanyar el cadàver a l'església parroquial de Santa Anna, i d'allí a sa darrera estada (Cementiri Vell)...

No es conviда particularment.

R. SUNYER

JOIER

EXPOSICIO
I
VENDA
GALERIES d'art
Arenes
Granvia, 870
Anexes al
Hotel Ritz

Obradors
I
Despatx
Corts Catalanes
643, entresol.
Telèfon, 8135 P.

Secció d'Argenteria de tota mena

**i Ara sí que es poden portar
sabates de xarol!**
Amb un flascó de
GRASSA CONSERVADORA
Ni se li tallaran, ni les temperatures el posaran enterc, conservant sempre el brilli de nou
i Cal provar-ho!

JOSEP SABATER

successor de Grau Sabater & Cia.

Fruits del país Olis d'oliva

Casa fundada l'any 1820

REUS

Notes al "Paquebot Tenacity"

Badalonaⁿ

AGENCIA HAVAS
AGENCIA RADIO

TELEGRAMS

Els Estats Units i Europa

Politica intervencionista

La proposta del senador Borah promou discussions violents: El senador Lodge el combatrà al Senat

Washington, 26.—L'«Herald», tractant de la situació econòmica mundial, diu que el senador Borah ha proclamat la necessitat que els Estats Units tenen de socórrer les potències europees.

Cal intervenir—ha dit l'esmentat senador—en la qüestió de les reparacions, perquè només així podrem cobrar els nostres préstecs i preparar els mercats europeus per a donar exida als nostres productes agrícoles.—Havas.

Segons el «Temps», aquesta iniciativa d'un dels caps del partit no intervencionista ha provocat als Estats Units discussions molt vives.

El senador Brandegee, president de la Comissió dels Afers Navals, ha declarat que el màxim de concessions en vista del desarmament ha estat probablement obtingut per la Conferència de Washington, i que una nova conferència tindria poc èxit; però ha afegit:

«Les dues principals amenaces a la pau del món, són el Govern bolxevic, el qual, pladeja per la pau, però manté un exèrcit permanent d'un milió i mig d'homes, i el projecte de restaurar i edificar damunt les ruïnes de la nova democràcia alemanya una autocràcia semblant a la de l'edat mitjana. L'element reaccionari alemany sotmetria tot el món sota el seu poder si això li fos possible.»

Cal esmentar també que després del discurs del senador Brandegee, president de la Cambra de Comerç, de Nova York, favorable a una intervenció americana, ha estat seguit del missatge adreçat pel senador Tregos, director del Consell d'Administració de la «National Association of Creditmen»: el president Harding, el secretari d'Estat, Hughes, i el senador Brandegee.

El senador Tregos afirma que cap «esperança real no pot ésser restablerta a Amèrica fins i tant que les dificultats econòmiques d'Europa no hauran estat arrançades.—L. P.

Segons comuniquen a l'Agència Havas de Washington, les propostes del senador Borah ha causat l'escissió del partit irreconciliable, fent preveure que tota qüestió de participació dels Estats Units en els assumptes europeus donarà lloc a debats apassionats en el Senat.

El senador Lodge ha declarat la seva intenció de combatre l'esmena del senador Borah.

LA SITUACIÓ POLITICA A EGIPTE

El Caire.—Segons comunica el corresponent de «Le Journal des Debats», la delegació del partit nacionalista egipci ha adreçat

la nació egipciana una erida, que demostra la impaciència i la nervositat d'aquest partit. El manifest està redactat en aquests termes:

«Egipcians, el ministeri no ha obtingut res. Vol governar el país per la política del silenci. La nostra paciència, però, s'ha exhaurit.»

Una llarga espera conduiria a les conseqüències més funestes.

Esteu, doncs, tots en el dret de saber què cosa vol el ministeri i què pensa fer. El silenci és una política indigna d'una nació conscient, del seu orgull i dels seus interessos.

Egipcians! És hora que tot Ministeri respecti la voluntat de la nació i obediï les seves ordres.»

Tres solucions s'ofereixen actualment al Ministeri: Obir la voluntat popular, la qual cosa seria contraposar-se a la política britànica; resistir al pacte zaglulista tot recorrent a la manera forta que Nessim ha emprat en el precedent Ministeri o darrera hora negociar amb el Wafd.

Aquesta darrera solució, que per ventura seria la preferible, topa amb la intransigència dels nacionalistes.

Cal tenir en compte que el nacionalisme egipci és un moviment democràtic.

El poble egipci no vol ni el Govern dels estrangers anglesos, ni el del Poder absolut.

LA POLITICA NAVAL DELS ESTATS UNITS

Washington, 26.—Mr. Teodor Roosevelt, secretari adjunt del Ministeri de Marina, acaba de convocar una reunió d'autoritats en matèria marítima per elaborar una política naval nova pels Estats Units.

Aquesta decisió s'ha cregut necessària a causa de la posició que va prenent el nordamericà a la política internacional. La flota americana serà organitzada de tal manera que si calgués, les diverses unitats de l'Atlàntic i del Pacífic pogueren reunir-se en un mateix ordre de batalla i actuar juntes.

Els perills navals nordamericans lamenten que el presupost actual no els permeti començar la construcció de nous creuers i aeroplans militars, per tal que la flota militar i aèria dels Estats Units sigui tan forta com la de la Gran Bretanya.

Els efectius navals han estat fixats en 85.000 homes, xifra inferior a la de la marina anglesa.—Radio.

La Rússia soviètica

El desè congrés soviètic

Reunit a l'Opera de Moscou s'és obert sense Lenin: Els aliats responsables de la intranquil·litat russa, segons Kamenew

Londres, 25.—Un missatge de Moscou anuncia que el desè congrés dels Soviets es reuní a l'Opera de Moscou.

Per primera vegada d'ençà de l'establiment del règim dels soviets els diplomàtics estrangers assistiren a les deliberacions de l'Assemblea de l'antiga Il·lotja imperial.

Tots els delegats es mostraren sorpresos quan Kalinin anuncià que els melges havien aconsellat a Lenin de no prendre part als treballs de la Conferència.

El principal orador fou Kamenew, el qual es planyí amargament dels aliats responsables de la tranquil·litat actual de Rússia, i així que, segons ell, mai més Rússia no oferirà als aliats les mateixes condicions que les que els foren presentades a Gènova.

EL NADAL PAGA A RUSSIA

Moscou, 25.—Per una instrucció ordenada pels Sindicats Obrers dels Soviets els arbres de Nadal no han estat adornats per cap emblema religiós. S'han substituït sobretot els angoles que s'hi penjaven abans. Res no havia de recordar les antigues cerimònies de l'Església. El Govern soviètic ha volgut que la festa cristiana a Moscou fos celebrada a tall de carnaval popular amb concerts, professions olímpiques amb atxes enceses, focs artificials, etc.—L. P.

LA JUSTICIA REVUELTA

Moscou, 26.—El tribunal revolucionari acaba de dictar sentència en el procés seguit a 113 eclesiàstics i seglars acusats de resistència a l'expropiació dels béns de les esglésies. Vint-i-tres dels acusats han estat condemnats a penes que varien de 5 a 10 anys. Trenta-un han estat absolts i altres sofriran penes lleus.—Radio.

VITUALLES PELS FAMOLENCS

Riga, 26.—La Societat de Control de Cooperatives de Petrograd, anuncia l'arribada del primer carregament, procedent de França, i destinat als famolenos russos. Gairebé tot el carregament és de productes alimentaris.—Havas.

LA GUERRA HISPANO-RIFENYA LA SITUACIÓ DELS ESPANYOLS AL MARROC VISTA PELS FRANCOSOS

Tànger, 26.—Segons informacions facilitades per habitants de la regió de Melilla, arribats a Tànger, la situació militar espanyola a l'Oest del Kert no millora. Els rifenyans han reprès els atacs amb nova empenyida. Les tropes espanyoles que mal-

grat de tot es mantenen a Tizzi-Azza, fan tota mena d'esforços per no desdir davant la resistència rifenya, però per tot el país no es parla sinó de les dificultats amb què topa l'exèrcit espanyol.

Un veritable cercle de foc s'ha format novament al seu voltant, fos alimentat per les tribus insumisses i per les que es diuen sotmeses. Els convois han d'entaular veritables batalles per fer-se pas i cada dia experimenten pèrdues. A entrada de foc comença el tiroteig procedent de per tot l'horitzó.

Quan es parla de territoris pacificats de la regió de Melilla, convé afegir que aquesta pacificació s'ha obtingut pel buit; les tribus que es diuen sotmeses, en part estan destruïdes o bé han emigrat.

Més enllà de Nador, a Segangan, a Beni-Buifur, a Beni-Sidel, en el planell de Tikermin, a Benisaid, fins a la línia de foc, la solietat és gairebé absoluta, els aduars són deserts i els camps estan sense cultivar.

El general Burguete, abans de tornar a la Península, ordenà abandonar certs punts massa exposats al foc enemic o massa difícils de proveir. Sembla que cada vegada es confirma més que haurà d'accentuar-se la retirada o decidir-se a marxar sobre Alhucemas amb forces considerablement augmentades.—Radio.

París, 26.—Segons «ECHO National», el Govern espanyol trobarà serioses dificultats per obtenir la pacificació completa de les cabiles per intermediació del Raisuni.

El dit periòdic creu que és molt convenient seguir de la vora l'evolució de la política espanyola al Marroc per buscar-hi profitoses ensenyances per la política francesa.—Havas.

D'ANNUNZIO VOL ANAR-SE'N D'ITALIA

París, 26.—Comuniquen de Roma al «Petit Parisien» que D'Annunzio ha manifestat la intenció d'anar-se'n d'Itàlia.—Havas.

Londres, 26.—Segons els periòdics segueixen les tempestes assolant les costes angleses. Al Nord-oest d'Escòcia han naufragat moltes embarcacions de pesca.

Els gran transatlàntics de passatgers «Majestic», de 53.000 tones, i «Beren-garia», de 52.000, ha topat no gaire lluny de Southampton.

Han tingut lleugeres avaries, que no els ha impedit seguir llur viatge.—Havas.

La Turquia i els aliats

Rafet paixà optimista

Turquia a molt no tardar, serà un Estat democràtic: L'exode dels cristians de Constantinoble

Constantinoble, 26.—Rafet Paixà ha declarat a un periodista que la pau decisiva pot existir entre els Estats balcànics, sota condició de fonamentar-la en els principis sòlids i lògics, però tem que el problema dels Balkans no està encara resolt.

En què que es refereix a les relacions polítiques franco-turques, ha dit que Turquia, per a assegurar el seu desenvolupament ha de col·laborar estretament amb França.

Respecte a l'esdevenidor de Turquia, s'ha mostrat molt optimista. En temps difícils—ha dit—hem pogut assegurar a la nostra Pàtria una victòria feliç amb una pau pròxima, en la qual creu fermament.

Tindrem independència completa—ha dit Rafet Paixà—, sortirem de totes les dificultats exteriors i tindrem un Estat modern i democràtic.

En quant a la qüestió de les minories, ha dit que sempre havia tingut sentiments d'equitat envers els cristians de la seva Pàtria.

Aquesta qüestió és, al seu entendre, la més difícil de resoldre. Ha acabat Rafet Paixà dient que no aprova l'exode dels cristians de Constantinoble i que ha fet tots els esforços que ha pogut per a evitar-ho, però que tot ha estat en va.—Radio.

ELS TURCS A LAUSANA, FACILS

Lausana, 26.—La Subcomissió que entén en la qüestió de les minories, no s'ha reunit aquesta tarda, acordant reunir-se demà per reprendre la discussió dels assumptes pendents.

La Subcomissió que tracta del canvi de poblacions, ha avençat els seus treballs.

Els turcs han acceptat en principi el manteniment de les tropes a Constantinoble.

Es pot, doncs, suposar que es mostraran disposats a que els grecs segueixin tenint a Constantinoble el seu cap religiós, sempre i quan no sigui un Patriarca ecumènic, sinó tan sols un Bisbe autocèfal en la dita capital, tenint a la vegada a costat seu un Prímet de l'Església ortodoxa.

Per totes dues parts han estat demanats dos o tres dies de temps per a examinar l'assumpte.—Havas.

I DIFÍCILS...

Constantinoble, 26.—La Premsa turca publica un despatx de Lausana anunciant la sortida cap a Angora d'Hassan-Bey, tercer de legat de la delegació turca, i un altre despatx, procedent d'Angora, diu que Hassanbey ha estat cridat per a informar detalladament a l'Assemblea Nacional dels

debats de Lausana, perquè l'Assemblea deliberi i decideixi si la delegació turca ha de continuar prenent part a la Conferència o retornar a Angora.—Radio.

LA SITUACIÓ A TXECOESLOVAQUIA

Praga.—En un article que Benes publica en el «Vesnik» fa el balanç de l'any 1922 des del punt de vista de la política exterior.

En què que es refereix a les reparacions, Benes constata que a Lausana, com a Gènova, aquesta potència ha intervingut efectivament en els afers europeus com un factor polític. Amb tot i això, continua essent reconeguda de fet i no de dret. El senyor Benes creu que aquesta situació es perllongarà encara en 1923.

En Orient, segons el senyor Benes, els esdeveniments han provat l'error de no desarmar Turquia i de confiar a Grècia la cura d'endagar el conflicte existent.

En què que es refereix a les reparacions, el ministre txeco-eslovac constata que la política seguida fins ara acusa un balanç passiu. La crisi actual podrà ésser resolta si a la conferència de París, s'hi fa les converses a què podrà donar lloc aquesta conferència.

Per bé que les perspectives que s'obren davant l'any 1923 no són del tot favorables, no hi ha cap raó d'ésser pessimista; amb energia, Europa enllistirà la seva tasca.

FRE DA LA PLANA, NEU A LA MUNTANYA I LLOPS PER LES MASIES

Salònica, 26.—Fa molt de fred a tota la península balcànica. A Bulgària no para de nevar. Els ferrocarrils de Trum-Rapitza i Burgas estan interromputs. Per mor del glàs ha hagut de suspendre's la navegació pel Danubi.

A Macedònia el temporal de neu ha durat més de tres dies.

A la comarca de Salònica el termòmetre assenyalava dotze graus sota zero. A la regió de Monastir el termòmetre assenyalava 27 graus sota zero. La fam i el fred oprimeixen diàriament centenars de refugiats procedents de Tràcia i Anatòlia.

Les comunicacions estan interrompudes per tota la Macedònia. La neu ateny una alçada considerable. Remats de llops famolenos assalten les masies i entren en els vilatges perduts de les altes muntanyes.—Havas.

PRECOCITAT

Salònica, 26.—Una nena d'onze anys s'ha subscrit a ingerir una quantitat d'opium, després d'escriure una carta de comiat a un tendre veí de dotze anys que repel·lia les seves requistes amoroses. En morir va recomanar a una amiga que la vestís tota de blanc i li rebés els cobells, per tal que el seu perfil aparegués en una fotografia per darrera vegada la robats maca.—Radio.

Els Esports

«EL MAGYAR TORNA CLUB» Dos empats a zero amb el Barcelona

Qui segueix al dia el moviment futbolístic de l'Europa Central, ens assegura que al M. T. K., tot i ésser encara el millor equip hongarès, està travessant un període molt crític. Segons sembla, el l'Ujpesti Torna Egyesület va avui a la davantera del seu campionat malgrat l'encara feble història dels seus elements, que han sabut, però, obtenir una hegemonia sobre els restants equips hongaresos.

El M. T. K. en les seves dues exhibicions amb el nostre Barcelona fins a un cert punt, no ha omplert el mèrit que d'ell se n'esperava.

A això, molt hi ha influït els freds resultats d'empat a zero, encara que llur domini al primer dia esdevingués aclaparant i al segon, se les fessent en molts moments.

I no obstant, en analitzar fredament tots els factors d'aquest onze, en detallar tota llur tècnica i riquesa de combinacions, veient tota la magnitud dels seus recursos, ha de convenir-se fortosament que es tracta d'un equip de primer ordre; hom es troba com davant d'un tauler d'escacs, on cada fitxa juga pel rol que li té assignat.

I així veim uns defenses que col·loquen sempre just al seu alac; uns mitjos que proveeixen amb una constància extraordinària i uns davanteres que quasi sempre són els que dominen la bata i el joc.

Però manca decisió en el xut i, demés, aquest, tirat sempre de lluny, perdé en les qualques ve-

gades que era encertat molta força i eficàcia.

El primer dia es notava en ells com una mena de titubeig en entrar; el seu joc es veia bé que era descentrat i no donava el màxim de rendiment; així ho pretenien ells en una conversa particular; veien impressionats per les falses referències que del nostre públic tenien; més el segon dia aquestes circumstàncies no tenien ja raó d'existir i el seu joc, pot ésser que més decidit que la vegada primera, resultà, no obstant, quasi el mateix, posant a part que el dels locals, també va ésser de més empenya que al primer dia.

En aquestes condicions es feu difícil al públic comprendre exactament tota la vàlua de l'equip hongarès, que per part nostra no reparem en declarar que científicament és un dels millors que han estat ací tot i convenint amb la part més grisa i ensopida del seu estil, que resideix en l'esmentada manca de decisió en xutar i entrar dels seus davanteres.

D'aquests enlluernava l'aireo-la de que venia precedit En Straeffler; un home d'extraordinàries facultats físiques i que individualment és una notabilitat, encara que demostrà poca cohesió amb els seus companys. Les seves passades són precises i imprimeixen una elasticitat a la línia, que meravella.

Repetim, però, que el considerem excessivament individual; segons sembla, fa poc que torna a jugar en aquest equip i essent així no és d'estranyar tal defec-te.

Una altra notabilitat és l'interior esquerra Orth, les facultats del qual al no han sobrepassat

com a xutador, s'han pogut veure com a excel·lent element que posseeix un gran coneixement del joc, i encara en la línia d'atac, queda l'extrem Molnar molt ràpid; temible per les seves escapades. Els dos altres jugadors no desmereixen en res dels seus companys, combinant tots ells d'una manera sorprenent.

La línia de mitjos és admirable i forma una barrera molt espionosa pels davanteres adversaris. Marquen molt i així no els dificulta pas el clàssic joc de passades, que és ço que sobresurt en tot l'equip.

La defensa, no enlluerna pas; més aviat el seu joc és silencios, però sempre eficaç; en el partit d'ahir salvaren ocasions magnífiques i finalment En Platko és una de les més grans notabilitats que hem vist en l'art dels «keepers». És un jugador ferm i sòlid, en què rarament se'l veu entrar d'esma; les seves parades responen sempre al màxim de seguretat que pot demanar-se. El «free-kick» d'En Planas que salvà amb aquella admirable serenitat, feren guanyar-li una sincera ovació. Platko, s'ha fet popular d'entre els seus companys, el nostre públic en servirà un bell record.

L'equip del Barcelona, que cap dia ha pogut presentar-se complet, va fer una molt més bella exhibició ahir que diumenge.

Es lamenta que el Comitè esportiu s'entossudeixi a fer jugar En Piera d'interior, quan el joc que veritablement li correspon és d'extrem; hom dit en diverses ocasions que es avui En Piera el millor davanter que tenim, la qual cosa no vol dir xutador precisament; fixem-nos en la formidable agilitat què prèn sota la línia davantera barcelonista, quan el joc es condueix des de l'extrem per En Piera; es nota un redreçament formidable en tota ella; es quan us fa viure els

moments de més emoció. El Barcelona n'ha fet pràcticament l'experiència i es d'esperar que ho aprofitarà majorment en jugar amb equips que fan de la rapidesa un dels factors essencials.

La davantera del primer dia es ressentí del joc desgraciat de N'Argemí, el qual mancà moltes ocasions i a més, s'entengué rarament amb els seus companys; així ocasionà un desmembrament considerable en aquella línia, la qual anà perdent energia i força a mesura que transcorria el match.

En canvi ahir, reemplaçat per Martínez Sagí, jugant En Piera a l'extrem i En Cella, força voluntariós també d'interior, ja feu una exhibició totalment diferent i si bé no pot qualificar-se de gloriosa, la jornada resultà força bella pels colors blau-granes.

Els mitjos, amb En Sancho al primer dia, adolfinen en general de la manca d'encert de què fou prova l'equip tot ell; no obstant, mostrarien ésser encara la línia millor i de més força de l'equip. No cal esmentar a En Samitier, el jugador diabòlic, el que sempre sap salvar-se del naufragi en què tots els seus companys s'hi deixen ofegar; Samitier és, quelcom, d'indescritible i infinita.

El seu art és personalíssim, i salvant aquella exagerada propensió al còmic dels seus actes, es tracta d'un jugador sencer. Dos altres bells partits han estat per ell, en jugar contra el M. T. K.

Ahir, en el lloc de mig-centre, es presentà Eusebi Blanco; jugà amb fe, mes els seus companys tingueren en diverses ocasions d'omplir el seu buit. Generalment, el xicot va portar-se bé.

De defenses, tot dos dies han jugat Planas-Surroca; aquest últim tingué una tarda feliç el primer dia; el seu company desenrotllà un joc no massa brillant, però pràctic; sobre tot el

primer dia, va bloquejar molt a Shaeffer, les arracades del qual esdevien perilloses.

En Bruguera, a la porta, força encertat, si bé els tirs que hagueren de treure eren pel general molt llargs, i, per consegüent, fàcilment parables la seva tasca fou, no obstant, encertada; pot ésser que el primer dia sentís també un xic d'esverament, la qual contribuï a que certes pilotes fossin rebutjades amb certa inseguretat; més això, no obstant, aconseguí que la seva porta restés infranquejada i moralment és una victòria per a ell.

Tres gols es marcaren en el transcurs dels dos encontres; dos per mitjà d'En Shaeffer (un a cada partit) i l'altre d'En Cella; mes tots tres varen resultar a conseqüència de «follisides».

Mai havíem vist un tant fidel reflex del reglament del futbol i de l'esport que el sustentava, com ens ha demostrat Mr. Boas aquests dos dies; es aquest holandès un «gentleman» en tot el seu fer; demostra que sent un fonsament desport futbolístic, amb un principi ètic, que ha socat al nostre públic malgrat que ha sabut rendir-li justícia aplaudint la seva tasca com era degut.

El coneixement del joc en la seva essència s'ha traslluat en infinitat d'ocasions, com en castigar actes que demostraren no pas una voluntat en fer mal, pensant sols un risc possible que corria el contrari. I en canvi no delatava pas el joc per minúcies ni petits detalls als quals és tan altament la gal·lèria.

Tot això, acompanyat d'una sobrietat en el manar i d'una certitud en les decisions, que el fan un àrbitre complet.

Hom diria que Mr. Boas, en la imaginació seva s'ha format idea d'un futbol tant selecte que transpassa els límits del previst. Jugant al futbol tot com ell l'imagi-

na és, quècom d'ideal; dubtem molt, però, que en lloc pugui fer-ho en un joc tant refinat. Entre tant felicitem-nos de l'esplendïd actiu de Mr. Boas, tot designant de passada, que d'ella no quedi quelcom més d'un agradable record.

El públic que tots dos dies ha saput correspondre dignament a l'esforç del Barcelona, ha quedat altament satisfet d'aquests primers encontres amb els magyars; aquella imborrable sessió purament acadèmica de passades i combinacions amb que ens regalaron el primer dia, perdurà per molt temps en el record dels nostres entusiastes.

XX

L'equip que ha representat els colors hongaresos a el següent: Portat: Patko.

Defenses: Maril-Kowac, Mitjos: Károly-Néul Vago, Maril-Molnar-Orth-Shaeffer-Siklosy i Orta.

«WIENER SPORT KLUB»

Primer dia: L'Europa és batut per 4 a 0. Segon dia: L'Europa vencedor per 3 a 1.

Públic: després del primer dia i molt rombrós l'endemà, anà a veure el club austriac, el qual si bé ostentà guanyar el títol de campió del seu país, es veia que es troba en una situació crítica, car avui en un sol lloc de la classificació general.

Situant-nos, doncs, en aquest pla, podem prejutjar la qual cosa seria l'equip visitant; go és, basant-nos en el que hem vist, confirmat en absolut per dues raons; el primer dia pel joc desgairellat de l'Europa, com ho demostrà el resultat per si sol i més d'això, a la obstinada defensa que saben fer del seu marc.

La línia millor d'aquest equip és la davantera, sobre tot la del

**PREMS ASSOCIADA
CORRESPONSALS :**

El Consell de Ministres, després de llargues deliberacions, nomena Alt Comissari civil a en Miquel Villanueva

que a constituintes da Comissão Delegada
deverá delegar a que corresponder por
que os constituintes.

PAGINA CINEMATOGRAFICA

La Película documental

Avui dia hi ha una colla de senyors, a França i altres països, que creuen que el cinema tot just ha començat. Que a mida que intervinguin en la concepció de les pel·lícules unes quantes teories i receptes estelionades d'última hora, el cinema farà avenços prodigiosos. El famós Rició Canudo, que és un crític de cinema i poeta que s'en parla bastant amb aquestes coses sobre l'actual aurora del cinema. Es diu que en aquest moment tot és possible, però em sembla que si al cinema hi comencen de ficar coses i embrancar-se amb dadassos i cubismes el faran malbé. La important pel·lícula el "Gabinat del doctor Caligari" fou un sorprenent assaig, però un assaig perillosíssim, els mateixos autors se n'esveraren, i per donar-li consistència feren que tota aquella visió cubista del món, fos la visió d'un boig; és a dir avorlaven la introducció del cubisme en el cinema.

Les pel·lícules són coses per commoure al cor del gran públic. I el gran públic vol les coses clares i entendre-les de primer cop d'ull, li agraden els sentiments primaris i les sensacions dramàtiques que es presenten i se solucionen amb una certa rapidesa. I per molt que s'esforcin certs avantguardistes, l'avantguarda en el cinema sempre serà cosa ineficaz. Té de passar molt temps i el gran públic ha de familiaritzar-se encara amb un seguit de coses que en el moment que vivim només convenen a mitja dotzena. I jo em penso que seria una gran desgràcia pel públic, si arribés a sentir i a comprendre el món com el senten i el comprenen aquesta mitja dotzena citada. Hi ha coses com el cubisme p. e. que si enlluernaren el primer moment es pot dir que ara ja fan els darrers badalls.

En canvi hi ha un ram de pel·lícules, que aquest és que està al començament, i s'hi poden fer grans coses. Aquest ram és el de les pel·lícules documentals; en el sentit de fer conèixer al públic ambients i situacions conegudes de poc i de difícil penetració, que per l'exotisme i la novetat que porten suggestionen al públic d'una manera extraordinària.

Tots recordem amb gran fruïció aquella pel·lícula de l'expedició de Shackleton al Pol Antàrtic. Els paisatges de gel amb els pingüins, i aquella magnífica visió de l'Elefant marí, que és una bestia raríssima i que no viu als nostres continents, són de les coses que ens han fet més efecte. Recordem també aquell film de l'expedició a l'Àfrica tropical, amb les caceres i la vida dels pobles salvatges. El públic se l'empassava com bresques; allò sí que era interessant de veure, i allò sí que era un triomf del cinema. Sense el cinema per la majoria de tots nosaltres fora impossible arribar a concebre un estat d'antílops i de gnus en estat salvatge, ni la horrible visió de la banya nasal del rinocerós, ni aquelles dances guerres dels negres que viuen a la vora dels grans llacs africans.

A París s'ha fet aquesta tardor passada una pel·lícula d'aquestes documentals que és una veritable meravella i valdria la pena que els nostres empresaris procuressin llegir-la o comprar-la desseguit. Aquesta pel·lícula, exclusiva de la casa Gaumont, es deia "Nanuc o la vida d'un esquimal". Les escenes de la construcció de la casa de l'esquimal amb les parets de neu gelada, les caceres de la foca i de la marla, la pesca del salmó, la vida pintoresca i d'afamada del gos de trineu, totes les insospitades manifestacions de la vida boreal, eren presentades d'una manera fidel i perfecta.

Jo espero amb candeletes el moment que aquesta pel·lícula es

presenti a Barcelona, i no dubto que l'èxit serà grandíssim. Perquè la curiositat de la gent per conèixer de debò allò que s'ha allargat en les novel·les d'aventures i en les històries naturals és un fet que no falla mai.

En el ram de l'emoció i de l'interès dramàtic el film americà ha arribat ja a un estat de plena maduresa. Les provatures de la desfiguració de la vida i de la forma en nom d'un art que durarà quatre dies, si són una desgràcia fora del cinema, dintre del cinema foren quatre desgràcies plegades.

En canvi el fet de la veritat desconeguda, com més plena de misteri i d'exotisme millor, sempre serà la corda més sensible i més emocionant del cinema.

Per això em permeto recomanar als empresaris d'aquí, que s'espavil·lin a dar-nos no sols el "Nanuc" sinó totes les pel·lícules d'aquest ram que tinguin a l'abast de la mà i de la butxaca.

JOSEP MARIA DE SAGARRA

Estrenes de la setmana

Saló Catalunya. — En aquest aristocràtic Saló s'han projectat noves interessants pel·lícules. "Jack l'endimoniat", bonica producció, interpretada pel gran artista William Russell. "Quant el deure ho mana", del programa Rialto; "23 mitja hores de permis", deliciosa pel·lícula còmica, i altres de menor importància.

Palau Cino. — S'han estrenat la darrera setmana "Desinterès", pel·lícula de gran interès. "El somni de la Natura", bella producció d'interessant argument, creació de la gran artista Magde Kennedy. La bonica pel·lícula de la marca Metro, "Oportunitat", per la simpàtica estrella Viola Diana.

Kurasaal. — També aquest aristocràtic cinema ha augmentat el seu programa amb pel·lícules de gran èxit, entre les quals anotarem: "Anna Bolena", super producció reconstruïda històrica del regnat d'Enric VIII, per l'eminent artista Henny Porten, "Oportunitat" per la gran artista Viola Diana, i "On és la meua dona?", còmica, molt divertida.

BIOGRAFIES

Charlie Chaplin (Charlot)

El popular Charlot va néixer a Prixton (Anglaterra) l'any 1889. Va debutar a l'edat de set anys amb una companyia de dansaires ambulants, després va passar a un circ, va fer teatre i finalment va treballar en un music-hall. Als vint anys, trobant-se a Els Angles tingué l'ocasió de conèixer artistes de cinema que el van induir a consagrar-se a l'art del cinema. Ha estat considerat com una gran equivocació de la seva part el debutar en els "studis". Keystone on va tenir a aquella mateixa època per company a un altre debutant: En Fatty. Per aquella casa va impressionar diferents pel·lícules que causarien gran estranyesa si fossin projectades avui, puix no s'assemblen en res a les que va fer després.

En Charlot no va començar a aconseguir popularitat fins que va treballar per l'"Essanay". Les pel·lícules que van tenir més èxit aleshores foren "Charlot reventant plis o's", "Charlot boxejador", "Charlot calavera". Des d'aquell moment l'èxit d'En Charlot fou ràpid.

El mes de setembre de l'any 1917 En Charlie Chaplin va signar amb la "First National" un contracte pel qual se li assignava una suma d'un milió de dòllars per a impressionar vint

films. En Charlot venia a guanyar, doncs, 125.000 dòllars per a cada una de les seves produccions. Davant d'aquesta perspectiva tan avantatjosa el famós comico va acomiadar-se de l'"Essanay", la qual cosa li pagava un sou molt reduït.

El mes de gener de l'any 1918 En Charlie Chaplin va començar a impressionar "Una vida de gos", acabant-la en tres mesos. Aquesta pel·lícula era la primera que feia al seu petit estudi que acabava de fer construir en la Brea Avenue d'Hollywood. Després de "Una vida de gos" En Charlot va abandonar els seus treballs cinematogràfics per a posar-se a la disposició del Govern nord-americà subscrivint-se amb una gran quantitat en la grandiosa suma recollida amb motiu del tercer emprèstit. En Charlie Chaplin com la Mary Pickford i En Douglas Fairbanks feien discursos per els carrers i en les grans ciutats per a invitar al públic a subscriure a l'emprèstit.

La segona pel·lícula d'En Charlot per la First National fou "Shoulder Arons" "Charlot solista", que va obtenir a Amèrica un gran èxit.

Havia ja transcorregut més d'un any des de que En Chaplin va signar el seu contracte amb la

Companyia. Va demanar un pla i l'any 1919 va impressionar "Sun nyside"; alguns mesos més tard acabava "Un dia d'esbarjo". La quinta pel·lícula que va impressionar fou "El noi", la qual ha tingut un èxit entusiasta per tot el món.

Havia transcorregut l'any de 1920... En acabar l'any 1921 En Charlie va fer "The Idle Calsa" i després tingué lloc el seu viatge memorable per Europa. Tan prompte va retornar va arribar a Hollywood, va impressionar "Pay Day" i darrerament va acabar la seva octava pel·lícula per a la "First National", la qual es titularà "El ministre". En aquesta pel·lícula, en dues parts, En Charlot va tenir com a col·laboradors — molt intel·ligents per cert — a Na Edna Purviance, sou germà Syrnay Chaplin, del gros Maak Swain, de "Gluck", Rieser, Tom Murray i la major part dels artistes que veiem en les seves produccions.

En Charlot ha començat fa poc la realització del seu primer film per als "Artistes associats" mentre la bella Edna Purviance, elevada a la categoria d'estrella, començava la seva primera pel·lícula als "studis" Charlie Chaplin, sota la direcció d'En Sydney "Julot" Chaplin.

Noves de tot el món

En René Oressé (Judex), ha mort

Poques hores després de sortir al carrer la nostra darrera pàgina cinematogràfica, va arribar a nosaltres la nova de la mort del gran actor de la pantalla En René Cresté. Contaba tan sols 41 anys i el seu paper de protagonista en la pel·lícula "Judex" el va fer universalment popular. Malgrat el seu nom i la seva fama En Cresté va seguir essent un home senzillíssim, i admirat de tothom i estimat dels seus companys de treball.

Havia ingressat al cinema després d'una carrera teatral brillantíssima, aconseguint grans èxits interpretant les pel·lícules d'En Feillade. Darrerament feia de director d'escena i ha deixat una pel·lícula inèdita "Els remordiments imaginaris", de la qual era protagonista havent-nos parlat les crítiques amb gran elogi.

Des de feia alguns temps, degut a la seva salut delicada es veia obligat a abandonar el cine — momentàneament, segons ell creia.

Actualment dirigeix la "Cosorico Cinema", de París.

Deu hagi acollit a la glòria a tan gran artista cinematogràfic.

El cavaller Kerrigan tornarà a fer pel·lícules

J. Warren Kerrigan, l'"home més elegant de Nova York", com l'anomenaven en les pel·lícules, després d'una absència de tres anys, tornarà a fer cinema. Parà el paper de protagonista en una nova producció de la Paramount que es titula "The Covered Wagon", i després d'aquesta nova producció En Kerrigan té el propòsit de fundar una societat per a impressionar pel seu propi compte.

S'ha trovat un príncep!

Decididament En Jori Sarnio, el "Guitry finlandès" és qui representa el paper de príncep "Nekindoff" en la pel·lícula "Resurrecció". En Jori Sarnio, que ha començat a impressionar al "studi" d'Espinay, ha creat a l'escena russa el paper que ha de representar per la pantalla.

Quant a l'any 1910 En Jori Sarnio va encarnar el seu paper a Moscou. En Tolstoi, que era present a la representació, va declarar que, de tots els actors que ell coneixia, En Jori Sarnio era el que més s'assemblava a "Nekindoff" tal com el propi autor se l'havia imaginat.

Al costat d'Emmy Lynn i d'En Jori Sarnio hi veurem a les Mmes. René Carl, Noemie Seize, i Jehanna Sutter. En Bardoux crearà el paper de president del Tribunal. Manca esmentar encara M. Marcel Soarés, que fa un dels papers més importants.

Proves de pel·lícules

GAUMONT

"Jocelyn"

Dimarts de la setmana passada va projectar-se de prova al cinema Kursaal aquesta preciosa producció francesa, adaptació de la immortal obra d'En Lamartine.

El gran director artístic de la casa Gaumont, En Leon Poirier, al talent del qual es deuen pel·lícules de gran mèrit artístic, ha traslladat a la pantalla amb gran mestria les sublimes pàgines d'En Lamartine, donant-els-hi tota la bellesa i sentiment que mereixen.

El difícil paper de "Jocelyn" és interpretat admirablement per N'Armand Tallier, la tasca del qual és admirable en tots els moments, respirant aquell misticisme que va imprimir l'autor en el seu protagonista.

L'encertada direcció escènica de "Jocelyn" posa de relleu una vegada més els grans mèrits del director, admirant-se bellíssims paisatges nevats i artístics decorats de fons que adornen aquesta gran producció.

"Jocelyn" és veritablement una pel·lícula de gran mèrit artístic; un prodigi de la cinematografia que està destinat a assolir un gran èxit.

CUYAS FILMS

"Les meravelles del Ski"

A la sala de proves que està muntant amb un gust exquisit la casa Cuyas, s'ha fet la presentació dels films "Les meravelles del Ski", esplèndida visió dels Alps Suïssos amb llurs geleres, boscos i enlairats cims de 4.000 metres, que són escalats per intrèpids excursionistes.

Ultra aquest film es projecta la revista dels concursos d'hivern a Núria organitzats pel Centre Excursionista, impressionada amb excel·lent fotografia per la casa Cuyas, i una pel·lícula del Pol Nord també molt interessant.

En Cuyas, ultra editar pel seu compte pel·lícules de coses catalanes, i especialment d'esport, té adquirides moltes altres exclusives de films educatius que anirà presentant al públic, procurant que aquest s'aveï cada dia més a la projecció de pel·lícules que són altament educatives.

Roger la Houte

Pel·lícula basada en la obreta novel·la d'En Jules Mary. Posada en escena per En Jacques de Baroncelli. Editada per la casa Aubert

Pel·lícula basada en la cèlebre novel·la d'En Jules Mary. Posada en escena per En Jacques de Baroncelli. Editada per la casa Aubert.

Aquell vespre la senyora Laroque havia de celebrar, ben junta amb En Roger, el seu marit, el setè aniversari del naixement de la seva filla Susanna. Però En Roger trigava a arribar; acabaven de tocar les set i encara no era a casa. Un tòt sempre ànsia pels que estima.

— Però, què diantre deu fer el teu papa? — digué la senyora Laroque a Susanna, mentre es dirigia cap a la finestra. — En deuen haver entretingut al despatx, no d'ixar pas de venir, va afirmar la petita.

La gravetat de la nena va inspirar confiança a la mare, la qual, per fer menys llarga els minuts d'espera, va prendre la petita als seus braços, quedant juntes i silencioses apretades l'una contra l'altra, callant, amb les seves cares girades cap a la finestra mirant al carrer com si esperessin sorprendre soroll de passos que els portés l'alegria.

La tranquil·litat més absoluta regnava a aquella hora; la nit era molt negra; solament la llum que enlluernava la finestra d'una torre (villa) que hi havia front a la seva els hi comunicava una certa sensació de seguretat — s'hi veia una gran llampara sobre una taula — i aquesta llum tranquil·la tenia la dolçor d'una mirada amiga. La mare i la filla, que no s'havien fixat mai amb aquesta casa, la miraven aquella nit amb una estranya curiositat.

I vet ací que, subítament, totes dues van (fremir): dues ombres acabaven d'aparèixer darrera la finestra que elles contemplaven des de feia una estona; l'una era la d'un vellet, sentat davant d'una taula, el qual, traient d'un calaix un gran floc de bitllets de banc, els comptava un a un. I l'altre... Enriqueta va proferir un crit. Aquella sombra era... Enriqueta Laroque la reconeixia i la petita Susanna no s'havia tampoc equivocada. Aquella sombra era En Roger.

Aleshores va començar l'escena d'adoració.

En Roger a Laroque romaní al principi dret darrera l'home dels bitllets; després va deixar encàr un dels seus punys com una màgia. L'agredit s'havia girat, entant-se una lluita terrible: els homes havien rotat per terra.

Enriqueta va tancar els ulls, posant les mans sobre la cara de la seva filla Susanna per a evitar-li la visió del crim. En ja tiri... En aquell moment va sentir-se un tret.

— Assasí!... En Roger assasí va gemir Enriqueta, amb els ulls extraviats pel terror.

Però el que acabava de veure havia de quedar en les tenebres de la seva consciència; era precis evitar que el dia de demà Susanna pogués acusar al seu pare. Per un miracle d'energia, Enriqueta, representant possessió d'ella mateixa, va inclinar-se vers la nena dient-li:

— Susanna, recorda sempre el que vaig a dir-te: tu no has vist res.

— No, mamà.

— Tu no has sentit res.

— No, mamà.

— Doncs bé, ara és convenient que tu vagis a descansar, digué la mare, apretant contra ella a l'herètica filla.

Va trucar a la cambra, Victòria, que va presentar-se pàl·lida tremolosa.

— La senyora no ho ha sentit?

— Què, Victòria?

— Un tret de fusell.

— Estàs boja; deus somniar, va respondre la senyora Enriqueta Laroque impertorbable. Fes el favor de posar la nena al llit.

Quan la cambra va haver-se emportat a Susanna, Enriqueta va quedar aplejada. En Roger assasí!... I ella, Enriqueta, condemnada a compartir la vida d'aquest assasí. Però, era precis lluitar, salvar les aparències. I corrent va anar a tancar-se a la seva cambra.

Alguns moments més tard, En Roger Laroque entrava a la casa, que sembla va sumida en un son profund. Va pujar lentament fins a la cambra de la seva muller, el pany estava tancat amb clau; va trucar i ningú va respondre. En Roger Laroque va deixar escapar un sospir

que semblava un gemec; aquella nit tenia el cor pesat; tenia tanta necessitat de sentir consol, de què algú li fes companyia. Naturalment, Enriqueta i la seva petita Susanna dormien i per res del món, malgrat el desig que el dominava, no les hauria despertat. Aleshores, amb pas ferm, En Roger Laroque va dirigir-se a la seva cambra, fent-se al llit...

A l'endemà, després d'haver reposat, anà a trobar a Enriqueta, fixant-se en la seva reserva, en la seva fredor, però no va voler donar-li importància. Se li feia mala cara perquè havia arribat tard la nit anterior i això era tot.

Aquell matí, la minyona de M. Laroque havia trobat al seu amo estirat a terra i havia avisat tot seguit a la policia; va anar-hi també el comissari del districte, que va interrogar primer què a ningú a Enriqueta i a Susanna. Ambdues, amb una gran fermesa d'ànima, observant la promesa que havien fet, declararen que no havien vist ni sentit res, ni per un instant va sospitar el comissari que la senyora Laroque fos culpable; però quedava el marit. Abans d'aculpar-lo era necessari fer una enquesta sobre l'estat dels seus negocis i el que va saber-ne el jutge dos dies després del crim va semblar-li molt sospitos.

La situació d'En Roger Laroque, industrial molt estimat fins aleshores a la plaça de París, era de les més precàries. Precisament una setmana abans havia remès a En Roger Laroque, que havia estat assassinat — una quantitat de trenta mil francs. Existia encara un fet més greu: En Roger Laroque havia dipositat aquell dia a la seva pròpia caixa una suma de cent cinquanta mil francs i el calze havia donat en pago recentment, per En Roger Laroque a En Laroquette. Allò era un conjunt de proves aclaparants per a En Laroque. No existia ja cap dubte que ell havia assassinat a En Laroquette per a tornar-li a prendre la quantitat que li havia pagat. La convicció del jutge d'instrucció estava establerta.

— Vós no podeu negar-li — digué aquell a En Laroque — que heu pagat cent trenta mil francs a En Laroquette en condicions molt difícils. El pagament d'aquesta quantitat constituïa la vostra ruïna. — Ho reconec.

— Com expliquen que dos dies després del crim de Ville d'Avray, on va ésser assassinat el vostre antic comandant, ingresseu a la vostra caixa la suma de cent cinquanta mil francs?

— N'hi havien cinquanta mil que els vaig guanyar jugant, respondé En Roger Laroque; vos serà fàcil comprovar-ho fent una enquesta al Cercle de Commerce.

— Així ho farem. I els cent mil francs restants?

— No que explicar la seva procedència; hi ha entremig l'honor d'una persona a la qual estimo, respondé En Roger Laroque.

— Doncs bé, tindreu temps sobrer per a reflexionar a la presó, va declarar el jutge.

I En Roger Laroque fou empresonat.

No obstant, En Roger Laroque — ara en davant Roger la Houte — havia dit la veritat: però tots els fets s'acumulaven contra d'ell i l'acusaven, sense que pogués disipar aquella boira de sang que el rodejava.

Quina era aquesta veritat que l'acusat podia revelar?

Qui era aquella persona la qual li havia deixat els cent mil francs? Per a saber-ho és precis remuntar-se molt lluny en el passat d'En Roger Laroque. Tot el que paga en les existències humanes: les faltes en aparències les més minimes, les millor ocultes, les més secretes. Roger la Houte pagava i sense dubte pensava en aquell pagat quan va anar a veure a la presó el seu amic, el cèlebre advocat Laroque de Noireville.

— I doncs, mon bon amic Roger, de què t'acusen? — va preguntar-li l'advocat.

— D'un crim del qual sóc innocent — va respondre amb convicció Roger Laroque.

— No tinguis por, jo et salvaré com tu vas salvar-me al camp de batalla! — Digué cridant En Laroque de Noireville.

I els dos homes s'abraçaven. Però si En Laroque de Noireville hagués sabut el que s'anava a dir el cor d'En Laroque...

Alguns anys abans de la guerra, En Roger Laroque havia trobat pel món una dona molt bella; l'havia estimada; i per la seva amant coqueta i malversadora s'havia unguat arruïnat.

(Es continuï)

ROGER - LA - HOUTE

Preciosa producció francesa en 4 toms, interpretada per RITA JOLIVET i SIGNORET, serà estrenada el dia 2 de gener

ARISTOCRATIC KURSAAAL (Palau de la cinematografia)

Exclusiva de EMPRESES REUNIDES, S. A.-Barcelona

COSTES DE GARRAF
TERRAMAR
LLACS I JARDINS
PARC-HOTEL, Telèfon
341, SITGES

Els Espectacles

Principal Palace Plaça del Teatre, 2 i 4
 Telèfons 5125 i 4736 A

Avui, dimecres. Nit, a les deu

la fastuosa revista de gran espectacle

CRI-CRI

present-hi part
 NOMES PER DEU DIES
 els famosos dansarins russos

LYDIA JOHNSON I ALPEROFF

l'actuació dels quals ha estat a collida amb

EXTRAORDINARI EXIT

i representant-se el deliciós quadro

IDILI DE NINES

TEATRES

GRAN TEATRE DEL LICEU

Avui, última d'El príncep Igor.
 Demà, Rigoletto. Dintre poc,
 Els mentres cantors.

Teatre català Romea

Avui, dimecres, tarda, se-
 gona funció organitzada
 per l'Acadèmia Calasanciana:

EL PRÍNCIP BLASO

Nit, els dos últims elements:

EL PAQUEBOT

"TENACITY"

i Civilitzats l'antimatè

Divendres, 29, nit, formi-

dable programa d'Innocents

TIVOLI

COMPANIA LIRICA

catalana i castellana

Direcció: JOSEP BERGES

Avui, dimecres, tarda. Bata-

ca, dues posseïes:

DON JOAN
DE SERRALLONGA

per la senyora Casas i se-
 nyor Massanès. Nit: El San-

to de la Isidra

i PEL TEU AMOR

Teatre Nou

Compagnia d'opèra, sarsuela i
 revistes, dirigida per Enric Baul.

Avui, dimecres, tarda, a dos

Gran Teatre Espanyol

CADA DIA

L'èxit més gros de l'any

A l'ombra de Montjuic

de Juli Vallmitjana.

GRAN TEATRE DEL LICEU

Divendres, funció a benefici
 de la Germandat de l'Associació
 de la Premsa Diària de Barcelo-
 na; a les nou nit. Única represen-
 tació de l'òpera espanyola, del
 mestre Bretón, La Dolores, pre-
 sent-hi part, en obsequi a l'As-
 sociació de la Premsa Diària,
 l'eminent tenor Hipólito Lázaro
 i la cèlebre soprano Ofelia Klotz,
 i els aplaudits artistes Elena Lu-
 ci, Gharardía, Segura i Goral.
 Mestre director: Alfred Padova.
 Direcció escènica: Rafael Mora-
 gas.

Els senyors propietaris podran
 recollir les seves localitats a
 Majordomia, tots els dies, a les
 horas de costum.

Teatre Català Romea

Endevinentment artístic
 dies 8, 9, 10 i 12 de gener
 Quatre úniques funcions per l'eminent i
 genial
ERMEY ZACONI
 representant les seves grans creacions:
 "Odissea", "Gilgamesh", "La mort civil",
 "Tribu amari", "Don Pedro Ceruso", "Queda
 Obert l'abandonament a la Comptaduria del
 teatre. Als senyors abonats a les butlles
 temporals s'els reservaran les seves lo-
 calitats fins al 31 de desembre.

Teatre Poliorama

Compagnia de comèdia
QUELL - TUDELA - AS-
QUERING - CORTES

Avui, dimecres, tarda, a les
 cinc, matí popular:

EL CLAVO

Nit, no hi ha funció, per
 donar lloc a l'assaig gene-
 ral de la comèdia en tres
 actes, de Pere Muñoz Seca,

LOS FRESCOS

l'estrena de la qual tindrà
 lloc dijous, 28, dia dels
 Sants Innocents, a la nit

TEATRE NOVELTATS

CIRCO EQUESTRE

Grande companyia de Mr. Ven-
 tura Canau. Avui, dimecres, nit, a
 tres quarts de deu.

El millor programa de circ del
 món!

Exit de tota la companyia. Ova-
 cions al més llegendari dels domadors
 Mr. Fortunio, amb els seus feroces
LEONS SALVATGES

marquises exemplars de la seva raça.
 Espectacle artístic i emocionant.
 Exit de tota la companyia. Ova-
 cions al més llegendari dels domadors
 Mr. Fortunio, amb els seus feroces
LEONS SALVATGES

marquises exemplars de la seva raça.
 Espectacle artístic i emocionant.
 Exit de tota la companyia. Ova-
 cions al més llegendari dels domadors
 Mr. Fortunio, amb els seus feroces
LEONS SALVATGES

marquises exemplars de la seva raça.
 Espectacle artístic i emocionant.
 Exit de tota la companyia. Ova-
 cions al més llegendari dels domadors
 Mr. Fortunio, amb els seus feroces
LEONS SALVATGES

marquises exemplars de la seva raça.
 Espectacle artístic i emocionant.
 Exit de tota la companyia. Ova-
 cions al més llegendari dels domadors
 Mr. Fortunio, amb els seus feroces
LEONS SALVATGES

marquises exemplars de la seva raça.
 Espectacle artístic i emocionant.
 Exit de tota la companyia. Ova-
 cions al més llegendari dels domadors
 Mr. Fortunio, amb els seus feroces
LEONS SALVATGES

marquises exemplars de la seva raça.
 Espectacle artístic i emocionant.
 Exit de tota la companyia. Ova-
 cions al més llegendari dels domadors
 Mr. Fortunio, amb els seus feroces
LEONS SALVATGES

marquises exemplars de la seva raça.
 Espectacle artístic i emocionant.
 Exit de tota la companyia. Ova-
 cions al més llegendari dels domadors
 Mr. Fortunio, amb els seus feroces
LEONS SALVATGES

marquises exemplars de la seva raça.
 Espectacle artístic i emocionant.
 Exit de tota la companyia. Ova-
 cions al més llegendari dels domadors
 Mr. Fortunio, amb els seus feroces
LEONS SALVATGES

marquises exemplars de la seva raça.
 Espectacle artístic i emocionant.
 Exit de tota la companyia. Ova-
 cions al més llegendari dels domadors
 Mr. Fortunio, amb els seus feroces
LEONS SALVATGES

marquises exemplars de la seva raça.
 Espectacle artístic i emocionant.
 Exit de tota la companyia. Ova-
 cions al més llegendari dels domadors
 Mr. Fortunio, amb els seus feroces
LEONS SALVATGES

marquises exemplars de la seva raça.
 Espectacle artístic i emocionant.
 Exit de tota la companyia. Ova-
 cions al més llegendari dels domadors
 Mr. Fortunio, amb els seus feroces
LEONS SALVATGES

marquises exemplars de la seva raça.
 Espectacle artístic i emocionant.
 Exit de tota la companyia. Ova-
 cions al més llegendari dels domadors
 Mr. Fortunio, amb els seus feroces
LEONS SALVATGES

marquises exemplars de la seva raça.
 Espectacle artístic i emocionant.
 Exit de tota la companyia. Ova-
 cions al més llegendari dels domadors
 Mr. Fortunio, amb els seus feroces
LEONS SALVATGES

marquises exemplars de la seva raça.
 Espectacle artístic i emocionant.
 Exit de tota la companyia. Ova-
 cions al més llegendari dels domadors
 Mr. Fortunio, amb els seus feroces
LEONS SALVATGES

marquises exemplars de la seva raça.
 Espectacle artístic i emocionant.
 Exit de tota la companyia. Ova-
 cions al més llegendari dels domadors
 Mr. Fortunio, amb els seus feroces
LEONS SALVATGES

marquises exemplars de la seva raça.
 Espectacle artístic i emocionant.
 Exit de tota la companyia. Ova-
 cions al més llegendari dels domadors
 Mr. Fortunio, amb els seus feroces
LEONS SALVATGES

CINEMES

Saló Catalunya

Notable sextet Jordà. Avui, di-
 mecres, colossal programa, grans
 triomf del Programa Ajuria: 23 ho-
 res i mitja de permís, deliciosa co-
 mèdia, pel simpàtic Mac Lean. Ex-
 tès, Jack Pendiablat, per William
 Russel. Vistge del Príncep de Geis
 a la India (primer episodi), molt
 interessant. S'enlluera, senyors,
 gran broms. — Demà, dijous, dues
 estrenes: Jugant amb vides; Sanda-
 li, protector de dames, gran brom-
 ma. Aviat: Dierail (artistes aso-
 ciats). Preferència, 1 peseta; ge-
 neral, 6'60.

Diana-Argentina-Excelsior

Avui, 3. La reina de la llum,
 "Mentecilla", La revanxa, Els
 lleons de l'arom, On és la me-
 va dona?

Teatres Triomf i Marina

Avui, El capità Kidd, 5 i 6;
 Amor de mar, El doctor Canino,
 Dolly es declara en vaga, La ro-
 na de la llum, 2.

KURSAAL

PALAU DE LA CINEMATOGRAFIA
 ARISTOCRATIC SALO
 Avui, dimecres, nit, selectes
 assumptes: On és la meva dona.
 Oportunitat, creació de Viola Dana.
 Els lleons de l'arom. Exits gran-
 dios de la maravillosa exclusiva,
 Anna Polona, fidel reconstrucció his-
 tòrica del regnat d'Elisabet VIII, crea-
 ció dels eminents artistes Henry
 Porten i Emil Jannings.

Monumental i Walkyria

Avui, dimecres, El capità
 Kidd, 5 i 6; El pobret, Pro-
 grama Ajuria; Animes per-
 dues, El sentit de l'honor,
 per William S. Hart; To-
 maset i els ossos, Com els
 homes. — Demà, dijous, es-
 trenes: El capità Kidd, 7 i
 8; L'endriablat, per En Wi-
 lliam Russell; La vídua del
 pastor, i d'altres.

CONCERTS

Associació Música Camera

Dimarts, 28 de desembre, also
 concert dels primers cors.
 RECITAL DE COMPOSICIONS RUSSES
 dels eminents artistes,
 MARIA DAVIDOFF, contralt,
 V. ANDOGA-COUROFF, bariton,
 N. SLOIMSKY, pianista.

Obres de Tchaikovsky, Glazov-
 now, Rasky-Lesschaff-Gretsch-
 amoff i Stravinsky, la majoria de
 les quals seran primeres audi-
 cions.

Dimarts, 9 de gener, de 1923
 recital de guitarra
 pel gran mestre català,
MIQUEL LUGUET

En programa les obres que més
 han contribuït als grans èxits de
 la seva extraordinària tocatxa per
 Sud-Amèrica.

A tres quartets de deu de la nit. Pre-
 sentació a Barcelona del cèlebre
 Quartet Vandelle, de París. — Dis-
 sabte, 30 de desembre, a dos
 quarts de deu nit. Conferència
 sobre els moderns compositors
 francesos, per Mr. R. Vandelle,
 seguida d'audició d'obres pel
 Quartet Vandelle i el pianista
 Alexandre Villalta.

sentació a Barcelona del cèlebre
 Quartet Vandelle, de París. — Dis-
 sabte, 30 de desembre, a dos
 quarts de deu nit. Conferència
 sobre els moderns compositors
 francesos, per Mr. R. Vandelle,
 seguida d'audició d'obres pel
 Quartet Vandelle i el pianista
 Alexandre Villalta.

RESTAURANTS

SORTIDA DE TEATRE a casa bot-
 TERS. Restaurant especial
 Peix, Ostrres i Mariscos. Quintana, 7.

ESPORTS

Frontó Principal Palace

Avui, dimecres, tarda, a un
 quart de cinc. Dos grans partits
 de pilota a cistella. Nit, a un quart
 d'onze. Interessant partit a cis-
 tella. Vermells. Gurucaga i Icha-
 zo; blaus, Ondarres i Palau. — De-

mà nit, extraordinari partit de
 pilota a pala.

MUSIC-HALLS

EDEN CONCERT

Asalto, 12. Exit de Candelària
 Medina, Ramper, Carolina de la
 Riva, Les Arthos. Tots els dies,
 Aperitif Dancinç americà.

LA BUENA SOMBRA

Ginjol, 3. Cabaret continu de
 les set a dos quarts de deu i de
 les dotze a les quatre de la ma-
 tinada.

Cartells per a reis en català

Models variats molt econò-
 mics. Dipòsit i venda. Editorial
 Poliglota, Petrixol, 8, Barcelona.
 A fora es trameten per recader,

GELATINA de carn i de gallina

Aliment poderós. E. MARTIGNO

Flascó de cristall. Escudillers.

PARAIGÜES
 VANOS - OMBRELLES - BASTONS
 MONEDERS
 OBJECTES del JAPÓ
 CASA
Capès
 carrer Fernando 14
 Telèfon 65 A

Emplastos Alcock
 Marca Agulla.
 (Fundada en 1897)
 El medicamento más
 maravilloso del mundo
 Para uso externo.

Dolores en la Espalda.
 Los Emplastos Alcock no tienen igual.
 Fortalecen las Espaldas Débiles
 de manera incomparable.

Dolores en el Costado.
 Los Emplastos Alcock les alivian
 pronto, y al mismo tiempo fortalecen
 el costado y dan energía.

El Emplasto Alcock es el primitivo y legítimo. Este Emplasto
 es el remedio universal y se vende en todas las boticas del
 mundo civilizado. Aplicado donde quiera que se sienta dolor.

Usando necesitáis una plidra
Pildora Brandreth (Fundada en 1897)
 Para el Estómago, Bile, Dolor de Cabeza, Nerviosismo, Indigestión, etc.
 EN VENTA EN LAS OFICINAS DEL MUNDO ENTERO.
 Agentes en España: A. URIARTE & CA., Barcelona.

ROCALLA
 PER A TEULADES
 Materiais armats ab amiant exclusivament
JOSEP ESTEVA I Cia.
 Portal de l'Angel, 1 i 3, pral. :: Telèfon 3344-A
 Fàbrica a Sarrià

ELS MONJOS DE MONTSERRAT i la casa J. FONOLLEDA SERRA de Barcelona

fan avinent que l'únic licor elaborat en aquell Monestir és el que es ven per tot arreu amb el nom de

AROMAS DEL MONTSERRAT

Fàbrica de Panyeria

J. MIR VIVES, S. A.

Magatzem Ronda Sant Pere, 15 Telèfon 1809 A
 i despatx: BARCELONA

OCASIO: Melton a 25 ptes. corte - Estams a 45 corte de vestit - Abries novetat a 30 corte

Es la casa més ben assortida en Meltons, Xaviols, Estams Austràlia, Gabardines, Bellardines, Xesters, Gabanyis, i altres gèneres per a abrics
 Grans fantasies-Articles blaus i negres-Grans novetats Pantaloneria-Camuses i gèneres per a vestits jaqueta

Recomanem bons sastres i conòmics: Tots els dilluns i divendres, venda de retalls

Comprant els gèneres en aquesta casa vestireu amb gust i economia :: Vendeu al major i detall

COOPERATIVA DE FLUID ELECTRIC

BARCELONA

PLAÇA DE CATALUNYA, 9, 1.er

TELEFONS: A. 2721
A. 2722

Subministre d'energia elèctrica per a força,
il·luminat, calefacció i altres usos indus-
trials i domèstics

Producció i distribució del fluid, exclusiva-
ment entre els seus associats, a base de
l'explotació de les importants mines de
carbó i de la construcció dels grans salts
d'aigua que posseeix aqueixa entitat

SUBMINISTRE L'ANY PROP VINENT

A les oficines centrals (Plaça Catalunya, 9) es faci-
liten tota classe de detalls a aquells a qui els inte-
ressi el seu ingrés com a abonats i consumidors
d'energia.